

ДЭЛХИЙН УЛС ОРНУУДЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН БҮРЭН ЭРХИЙН ХУГАЦАА

(Мэдээлэл, лавлагаа)

Д.Халиун

Судалгаанд гадаадын улс орнуудын Үндсэн хуульд²¹⁸ Ерөнхийлөгчийн бүрэн эрхийн хугацааг хэрхэн тогтоосныг судалсан болно.

Ерөнхийлөгчийн бүрэн эрхийн хугацааг Үндсэн хуульдаа заасан 133 улс байна. Үүнээс хамгийн бага буюу 3 жилээр Фижи Улс тогтоосон бол хамгийн өндөр нь Ботсвана Улс 10 жилээс дээшгүй байна гэж заасан байна.

Ерөнхийлөгчөөр дахин сонгогдох давтамжийн хувьд:

Дахин сонгогдох давтамж	Улс орны тоо	Улс орнууд
Дахин сонгогдож болохгүй буюу зөвхөн 1 удаа сонгогдох	9 улс	Гондурас, Израил, Колумби, Киргиз, Мексик, Өмнөд Солонгос, Парагвай, Филиппин, Чили Үүнээс: - 4 жилээр зөвхөн нэг удаа сонгох 3 улс (Гондурас, Колумби, Чили) - 5 жилээр зөвхөн нэг удаа сонгох 2 улс (Өмнөд Солонгос, Парагвай) - 6 жилээр зөвхөн нэг удаа сонгох 3 улс (Киргиз, Мексик, Филиппин) - 7 жилээр зөвхөн нэг удаа сонгох 1 улс (Израил)

Дэлгэрүүлж Хүснэгт 2-оос үзнэ үү.

Хүснэгт 1. Ерөнхийлөгчийн бүрэн эрхийн хугацааг тогтоосон байдал

Бүрэн эрхийн хугацаа	Улс орны тоо	Нийт орноос эзлэх хувь	Улс орнууд
10 жилээс дээшгүй	1	1	Ботсвана
7 жил	12	9	Азербайжан, Армен, Габон, Ирланд, Итали, Израил, Йемен, Камерун, Тажикистан, Туркменистан, Экваторын Гвиней, Этиоп
6 жил	11	8	Австри, Венесуэл, Киргиз, Ливан, Либер, Мексик, ОХУ, Сингапур, Тунис, Филиппин, Финланд

²¹⁸Энэхүү судалгааны ажлыг гүйцэтгэхдээ Техасын Их Сургууль, Чикагогийн Их Сургууль, Лондонгийн Их Сургууль, АНУ-ын Энх тайвны институтаас хамтран хэрэгжүүлсэн төслийн хүрээнд бий болгосон олон улсын Үндсэн хуулийн нэгдсэн сан буюу www.constituteproject.org цахим хуудас дахь эх сурвалжийг ашиглав.

5 жил	85	64	Афганистан, Албани, Алжир, Ангол, Бангладеш, Беларусь, Бенин, БНХАУ, Боливи, Бурунди, Буркина Фасо, Вьетнам, Гамби, Гайти, Гвиней, Гвиней Бисау, Герман, Грек, Гүрж, Доминика, Жибути, Замби, Зүүн Тимор, Зимбабве, Индонез, Кабо Верде, Казахстан, Кени, Кипр, Конго (БНАКУ), Конго (БНКУ), Косов, Кот Д'Ивуар, Лаос, Литва, Македон, Мадагаскар, Малави, Мальдив, Мали, Мальта, Мавритани, Маврикий, Мозамбик, Монтенегро, Мьянмар, Намиби, Непал, Нигер, Никарагуа, Өмнөд Солонгос, Өмнөд Судан, Пакистан, Панам, Парагвай, Перу, Польш, Португал, Румын, Руанда, Сан Томе ба Принсип, Сенегал, Серб, Сьерра Леон, Словак, Словени, Судан, Суринам, Танзани, Того, Төв Африкийн БНУ, Тринидад ба Тобаго, Турк, Уганда, Узбекистан, Украин, Унгар, Уругвай, Франц, Хорват, Чех, Шри Ланк, Энэтхэг, Эстони, Эритри
4 жил	23	17	АНУ, Аргентин, Болгар, Босни Херцеговин, Бразил, Гана, Гватемал, Гондурас, Доминиканы БНУ, Египет, Ирак, Исланд, Колумби, Исланд, Коста Рика, Латви, Микронез, Молдова, Нигери, Палау, Сомали, Чили, Эквадор, Эль Сальвадор
3 жил	1	1	Фижи

Хүснэгт 2. Ерөнхийлөгчөөр сонгогдох насны доод хязгаарыг тогтоосон байдал (улс тус бүрээр)

№	Улсын нэр	Бүрэн эрхийн хугацаа	Дахин сонгогдох давтамж	Тайлбар
1.	Афганистан	5 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 61, 62-р зүйл
2.	Австри	6 жил	1 удаа (улируулан)	Үндсэн хуулийн 60-р зүйл
3.	Азербайжан	7 жил	тусгаагүй	Үндсэн хуулийн 101-р зүйл
4.	Албани	5 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 88-р зүйл
5.	Алжир	5 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 88-р зүйл
6.	Ангол	5 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 113-р зүйл
7.	АНУ	4 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн II.1, XII.1-р зүйл
8.	Аргентин	4 жил	1 удаа (улируулан)	Үндсэн хуулийн 90-р зүйл
9.	Армен	7 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 124-р зүйл
10.	Бангладеш	5 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 50-р зүйл
11.	Беларусь	5 жил	тусгаагүй	Үндсэн хуулийн 81-р зүйл
12.	Бенин	5 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 42-р зүйл
13.	БНХАУ	5 жил	1 удаа (улируулан)	Үндсэн хуулийн 79-р зүйл
14.	Болгар	4 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 93, 95-р зүйл
15.	Боливи	5 жил	1 удаа (улируулан)	Үндсэн хуулийн 168-р зүйл
16.	Босни Херцеговин	4 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 5-р зүйл

17.	Ботсвана	10 жилээс дээшгүй	-	Үндсэн хуулийн 34-р зүйл
18.	Бразил	4 жил	1 удаа (улируулан)	Үндсэн хуулийн 82-р зүйл
19.	Бурунди	5 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 96-р зүйл
20.	Буркина Фасо	5 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 37-р зүйл
21.	Венесуэл	6 жил	болно	Үндсэн хуулийн 230-р зүйл
22.	Вьетнам	5 жил	-	Үндсэн хуулийн 87-р зүйл
23.	Габон	7 жил	болно	Үндсэн хуулийн II.9-р зүйл
24.	Гамби	5 жил	-	Үндсэн хуулийн 63-р зүйл
25.	Гана	4 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 66-р зүйл
26.	Гайти	5 жил	Бүрэн эрх дууссанаас 5 жилийн дараа дахин 1 удаа сонгогдох эрхтэй	Үндсэн хуулийн 134-1,134-3-р зүйл
27.	Гватемал ²¹⁹	4 жил	2 жилээс дээш ерөнхийлөгчийн алба хашсан бол дахин хашихгүй	Үндсэн хуулийн 184, 187-р зүйл
28.	Гвиней	5 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 27-р зүйл
29.	Гвиней Бисау	5 жил	1 удаа (улируулан), 2 дахь бүрэн эрх дууссанаас 5 жилийн дотор дахин нэр дэвшихгүй	Үндсэн хуулийн 66-р зүйл
30.	Герман	5 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 54-р зүйл
31.	Гондурас	4 жил	болохгүй	Үндсэн хуулийн 237, 239-р зүйл
32.	Грек	5 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 30-р зүйл
33.	Гүрж	5 жил	1 удаа (улируулан)	Үндсэн хуулийн 70-р зүйл
34.	Доминиканы БНУ	4 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 124-р зүйл
35.	Доминика	5 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 18, 21-р зүйл
36.	Египет	4 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 140-р зүйл
37.	Жибути	5 жил	болно	Үндсэн хуулийн 23, 24-р зүйл
38.	Замби	5 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 106-р зүйл
39.	Зүүн Тимор	5 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 75-р зүйл
40.	Зимбабве	5 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 95-р зүйл
41.	Ирак	4 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 72-р зүйл
42.	Ирланд	7 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 12-р зүйл
43.	Исланд	4 жил	-	Үндсэн хуулийн II.2-р зүйл
44.	Итали	7 жил	-	Үндсэн хуулийн 85-р зүйл
45.	Индонез	5 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн III.7-р зүйл
46.	Израил	7 жил	болохгүй	Үндсэн хуулийн 3 а,б-р зүйл
47.	Йемен	7 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 112-р зүйл

²¹⁹The person who has held for any time the office of [the] President of the Republic through a popular election, or the one who has exercised it for more than two years, may not perform the office again in any case.

48.	Кабо Верде ²²⁰	5 жил	Улиран сонгогдсоноос хойш 5 жилийн дотор дахин нэр дэвшихгүй	Үндсэн хуулийн 138, 146-р зүйл
49.	Казахстан	5 жил	1 удаа (анхны ерөнхийлөгчид хамаарахгүй)	Үндсэн хуулийн 42-р зүйл
50.	Камерун	7 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн II.6-р зүйл
51.	Кени	5 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 136, 142-р зүйл
52.	Кипр	5 жил	-	Үндсэн хуулийн 43-р зүйл
53.	Колумби	4 жил	болохгүй	Үндсэн хуулийн 190, 197-р зүйл
54.	Конго (БНАКУ)	5 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 70-р зүйл
55.	Конго (БНКУ)	5 жил	2 удаа	Үндсэн хуулийн 65-р зүйл
56.	Косово	5 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 87-р зүйл
57.	Коста Рика	4 жил	8 жилийн дотор дахин нэр дэвшихгүй	Үндсэн хуулийн 132, 134-р зүйл
58.	Кот Д'Ивуар	5 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 55-р зүйл
59.	Киргиз	6 жил	болохгүй	Үндсэн хуулийн 61-р зүйл
60.	Лаос	5 жил	-	Үндсэн хуулийн 66-р зүйл
61.	Латви	4 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 35-р зүйл
62.	Ливан	6 жил	Бүрэн эрхийн хугацаа дууссанаас хойш 6 жилийн дараа дахин нэр дэвшиж болно	Үндсэн хуулийн 49-р зүйл
63.	Либериа	6 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 50-р зүйл
64.	Литва	5 жил	Улиран сонгогдож болохгүй	Үндсэн хуулийн 78-р зүйл
65.	Македон	5 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 80-р зүйл
66.	Мадагаскар	5 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 45-р зүйл
67.	Малави	5 жил	1 удаа (улируулан)	Үндсэн хуулийн 83-р зүйл
68.	Мальдив ²²¹	5 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 107-р зүйл
69.	Мали	5 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 30-р зүйл
70.	Мальта	5 жил	-	Үндсэн хуулийн 48-р зүйл
71.	Мавритани	5 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 26, 28-р зүйл
72.	Маврикий	5 жил	болно	Үндсэн хуулийн 28-р зүйл
73.	Мексик	6 жил	болохгүй	Үндсэн хуулийн 83-р зүйл
74.	Микронез	4 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 10-р зүйл
75.	Мозамбик	5 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 147-р зүйл
76.	Молдова	4 жил	1 удаа (улируулан)	Үндсэн хуулийн 80-р зүйл
77.	Монтенегро (Черна Гора)	5 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 97-р зүйл
78.	Мьянмар	5 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 61-р зүйл
79.	Намиби	5 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 29-р зүйл

²²⁰The President of the Republic may not be a candidate for a third term within five years immediately following the end of his second consecutive term.

²²¹The President shall hold office for a term of five years and no person elected as President pursuant to this Constitution shall serve for more than two terms in office, whether consecutive or otherwise.

80.	Непал	5 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 63, 64-р зүйл
81.	Нигер	5 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 47-р зүйл
82.	Нигери	4 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 135, 137-р зүйл
83.	Никарагуа	5 жил	-	Үндсэн хуулийн 148-р зүйл
84.	ОХУ	6 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 81-р зүйл
85.	Өмнөд Солонгос	5 жил	болохгүй	Үндсэн хуулийн 70-р зүйл
86.	Өмнөд Судан	5 жил	-	Үндсэн хуулийн 100-р зүйл
87.	Пакистан	5 жил	1 удаа (улируулан)	Үндсэн хуулийн 44-р зүйл
88.	Палау	4 жил	1 удаа (улируулан)	Үндсэн хуулийн 8.4-р зүйл
89.	Панам	5 жил	2 бүрэн эрхийн хугацаа өнгөрсний дараа нэр дэвшиж болно	Үндсэн хуулийн 177, 178-р зүйл
90.	Парагвай	5 жил	болохгүй	Үндсэн хуулийн 229-р зүйл
91.	Перу	5 жил	1 бүрэн эрхийн хугацаа өнгөрсний дараа нэр дэвшиж болно	Үндсэн хуулийн 112-р зүйл
92.	Польш	5 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 127-р зүйл
93.	Португал	5 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 123, 128-р зүйл
94.	Румын	5 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 81, 82-р зүйл
95.	Руанда	5 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 101-р зүйл
96.	Сан Томе ба Принсип ²²²	5 жил	Улиран сонгогдсоноос хойш 5 жилийн дотор дахин нэр дэвшихгүй	Үндсэн хуулийн 79-р зүйл
97.	Сенегал	5 жил	1 удаа (улируулан)	Үндсэн хуулийн 27-р зүйл
98.	Серби	5 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 116-р зүйл
99.	Сьерра Леон	5 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 46-р зүйл
100.	Сингапур	6 жил	-	Үндсэн хуулийн 20-р зүйл
101.	Словак	5 жил	1 удаа (улируулан)	Үндсэн хуулийн 101, 103-р зүйл
102.	Словени	5 жил	1 удаа (улируулан)	Үндсэн хуулийн 103-р зүйл
103.	Сомали	4 жил	-	Үндсэн хуулийн 91-р зүйл
104.	Судан	5 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 57-р зүйл
105.	Суринам	5 жил	-	Үндсэн хуулийн 91-р зүйл
106.	Тажикистан	7 жил	1 удаа (улируулан)	Үндсэн хуулийн 65-р зүйл
107.	Танзани	5 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 42-р зүйл
108.	Того	5 жил	болно	Үндсэн хуулийн 59-р зүйл
109.	Төв Африкийн БНУ	5 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 35-р зүйл
110.	Тринидад ба Тобаго	5 жил	-	Үндсэн хуулийн 33-р зүйл
111.	Тунис	6 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 75-р зүйл
112.	Турк	5 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 101-р зүйл
113.	Туркменистан	7 жил	-	Үндсэн хуулийн 70-р зүйл

²²²Re-election for a third consecutive term of office, or during the five-year period immediately following the end of the second consecutive mandate, is not permitted.

114.	Уганда	5 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 105-р зүйл
115.	Узбекистан	5 жил	1 удаа (улируулан)	Үндсэн хуулийн 90-р зүйл
116.	Украин	5 жил	1 удаа (улируулан)	Үндсэн хуулийн 103-р зүйл
117.	Унгар	5 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 10-р зүйл
118.	Уругвай	5 жил	5 жилийн дотор дахин нэр дэвшихгүй	Үндсэн хуулийн 152-р зүйл
119.	Филиппин	6 жил	болохгүй	Үндсэн хуулийн 7.4-р зүйл
120.	Фижи	3 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 85-р зүйл
121.	Финланд	6 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 54-р зүйл
122.	Франц	5 жил	1 удаа (улируулан)	Үндсэн хуулийн II.6-р зүйл
123.	Хорват	5 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 95-р зүйл
124.	Чех	5 жил	1 удаа (улируулан)	Үндсэн хуулийн 55, 57-р зүйл
125.	Чили	4 жил	болохгүй	Үндсэн хуулийн 25-р зүйл
126.	Шри Ланк	5 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 31-р зүйл
127.	Эквадор	4 жил	болно	Үндсэн хуулийн 144-р зүйл
128.	Эль Сальвадор ²²³	4 жил	6 сараас дээш ерөнхийлөгчийн алба хашсан бол дахин нэр дэвшихгүй	Үндсэн хуулийн 152, 154-р зүйл
129.	Экваторын Гвиней	7 жил	1 удаа (улируулан)	Үндсэн хуулийн 36-р зүйл
130.	Энэтхэг	5 жил	-	Үндсэн хуулийн 56-р зүйл
131.	Эстони	5 жил	1 удаа (улируулан)	Үндсэн хуулийн 80-р зүйл
132.	Эритри	5 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 41-р зүйл
133.	Этиоп	7 жил	1 удаа	Үндсэн хуулийн 70-р зүйл

UIH.MN
СУДАЛГААНЫ САН

²²³[The following] shall not be candidates for the President of the Republic:

1.1st.He who has filled the Presidency of the Republic for more than six months, consecutive or not, during the period immediately prior to or within the last six months prior to the beginning of the presidential period;